

11 let opravljal težaven posel blagajništva, računovodstva in mnogega s tem združenega dopisovanja, vse to brez najmanjše nagrade in iz gole požrtvovalnosti in vneme za dobro društveno stvar. Predlog, da se g. drju. Šviglju izreče za vse iskrena zahvala in polno priznanje, je sprejela skupščina z glasnim odobravanjem. Tudi predlog zastran absolutorija se je soglasno odobril.

VI. Pri volitvah je predlagal g. višjesodni svetnik Višnikar, naj se izvoli iznova za društvenega predsednika g. dr. Majaron in sicer vzklikoma. To se je zgodilo in g. dr. Majaron se je zahvalil na zopet izkazanem zaupanju. Volitve v odbor so se izvršile po listkih in tako, kakor je že bilo poročano (str. 64). Vzklikoma pa sta bila za pregledovalce računov izvoljena zopet gg. emerit. odvetnik dr. Fr. Munda in višjesodni svetnik J. Polec.

VII. Ob slučajnostih je prečital g. predsednik dopis predsednika »Slov. Matice« g. prof. drja. Ilešiča, v katerem se slovenski pravniki vabijo na sodelovanje pri »jugoslovanski enciklopediji«, osobito glede na pravoslovno in državoslovno vedo. Po daljšem razgovoru se je sklenilo odgovoriti, da naj dotični pripravljalni odsek »Slov. Matice« povabi določene pravnike na poseben sestanek.

Proti polnoči je g. predsednik zaključil zborovanje, izrekši udeležencem zahvalo za izkazano zanimanje.

Književna poročila.

Priručna zbirka avstrijskih zakona. S tem naslovom je »medjunarodna knjižarnica E. de Schönfeld« u Zadru počela izdajati novo zbirko zakonov v hrvatskem jeziku.

Založnica pravi v uvodu k prvemu zvezku: »Pothvat podupire, zamoljen i bez ikakve naknade, prizivni savjetnik g. Miho Obuljen, sakupljajući suradnike, medju koje se nadamo, da i njega ubrojimo. Izdavat će se najpotrebitiji zakoni, osobito oni, do kojih je teško doći a kojih je hrvatski tekst u ostarjelom i netačnom službenom prevodu tako izgrdjen, da ga jednostavno nije moguće više puta ni razumjeti. Bit će stoga izradjena podpuno tačna izdanja prema službenom izvorniku i prema jednoličnoj terminologiji, kakva je u zadnje doba, barem djelomično, utvrđjena.«

Prvi, ravnokar izišli zvezek nosi naslov: »Zakoni in naredbe o privrednim i gospodarskim zadrugama« ter obsega vse zakone in ukaze, tikajoče se pridobitnih in gospodarskih zadrug. Knjižico, ki ima XXIX + 107 tiskanih strani male 8° in stane 1 K 50 h, je sestavil sodnik Ante Santica, popolnil pa jo s »prikazom« in finančnimi odredbami višjega deželnega sodišča svetnik, znani hrvatski pravniški pisatelj Miho Obuljen. Ta prikaz (uvod) omenja postanek zadružništva v Angliji in Franciji, razvitek sistemov Schultze-Delitschevega in Raiffeisnovega v Nemčiji, opisuje zadružno občno zakonodavstvo v avstrijsko-ogrski monarhiji, tudi v Bosni-Hercegovini in zadružno finacijsko zakonodajstvo v Cislitvi posebej ter podaje v obširnem književnem pregledu točen popis strokovnih del za vso Evropo v nemškem, italjanskem, francoskem, češkem in hrvatskem jeziku, dalje popis strokovnih listov za Cislitovo v vseh jezikih, med drugimi tudi slovenskih »Narodni Gospodar« in »Zadruga«, končno podaje službena navodila sodne uprave o zadrugarstvu, to je ukaze in razpise prav. ministerstva in viših deželnih sodišč o ti stvari.

Za prikazom se vrste zakoni in ukazi: 1.) zakon 9. aprila 1873 drž. z. št. 70; 2.) izvršilni ukaz 14. maja 1873, drž. z. št. 71 o osnovi zadružnega registra; 3.) revizijski zakon 10. maja 1903, drž. z. št. 133; 4.) ukaz k revizijskemu zakonu 24. maja 1903, drž. z. št. 134; 5.) zakon 21. maja 1873, drž. z. št. 87. o pristojbinskih in kolkovnih olajšavah; 6.) dopolnilni zakon k ravnokar imenovanemu 27. decembra 1880, drž. z. št. 1 l. 1881; 7.) zakon 1. junija 1889, držav. zak. št. 91 o pristojbinskih olajšavah za kreditna in predujmska društva; 8.) ukaz fin. ministrstva 13. junija 1894, državni zak. št. 112 v izvršitev prej navedenega zakona.

Končno se nahaja v dodatku navodilo finančnega ravnateljstva v Pragi vsem zadružnim zvezam o vseh predpisih, veljavnih za pristojbine pridobitnih gospodarskih zadrug.

Razvidno je torej, da zvezek vsebuje vse predpise o zadrugah ter da bo dobrodošel vsem mnogobrojnim hrvatskim zadrugam po Dalmaciji in Istri, kjer se še ustanavljajo na novo, večkrat odveč, kakor po Slovenskem. Gotovo je, da je knjiga potrebna tudi hrvatskim pravnikom. Vsakdo jo uporabi z lahkoto, ker je urejena jako pregledno; kasnejše premembe dotičnih predpisov so razvidne na mestih samih, v osnovnem zakonu pa se več potov pozivljajo vzporedne točke avstrijskega in hrvatsko-ogrskega trgovskega zakona. Gredeč naj omenim, da se gotovo vsled tiskovnega pogrška nekateri §§ poslednjega zakona omenjajo pomotno: pri §-u 1 pomotno 233 mesto 223, pri §-u 36 pomotno 246 mesto 247 in pri §-u 53 pomotno 232 mesto 231.

Uredniku je bilo mnogo do tega, da spravi zastareli in trdi hrvatski prevod posebno osnovnega zakona, da ga vzpostavi na sedanjo višino hrvatskega pravnega jezika in njegovih strokovnih terminov ter da ga gotovo priredi bolj umljivega priprostemu narodu, ki se mora vedno bolj zanimati o zadružnem poslovanju. V tem brez dvoma ne lahkem poslu je premenil mnogo terminov in rečenic prvotnega prevoda, pač samo na dobro uslugo

stvari in obliki. Tako se je v naslovu napačni naziv te naprave za društvo premenil po besedilu hrvatsko-ogrskega trg. zakona v zadruška, dasi ima dotična hrvatska novela (1898) udruga, kakor ima tudi Smiričeva terminologija (1904), menda, da se loči od druge narodne naprave med Hrvati in Srbi (Hauskommunion). Nam Slovencem, ki ne poznamo več poslednjeimenovane naprave, je čisto prav izraz zadruga, ki ga že rabimo za »Genossenschaft« v tem smislu. Člani zadruge so vsled tega zadrugari ter je v §-u 61 menda samo s peresa ušel izraz družinari. Mesto starišinstva (Vorstand) se je vzel izraz uprava. Hrvatski trg. zakon ima za ta pojem ravnateljstvo, kar je morda bolje, kajti uprava pomeni prvotno »die Verwaltung«. Slovenski prevod ima tu načelstvo, kar bi se dalo porabiti tudi v hrvatskem prevodu. Za prejšnje razvrgnuče (Auflösung), ki je tudi v hrv. trg. zakonu, ima novi prevod blagolasnejši raspust, kateri izraz pa bi bil morda bolje le za prisilno razdruženje po §-u 36, št. 3 in 4; slovenski prevod ima menda boljši občni izraz razdružba, ki ga za isti pojem pozna i hrvatski jezik. Iz starega prevoda se je vzel glavni posao v pomenu Haupt-Geschäft, -Firma (»ditta«). Narod hrvatski morda rabi ta izraz v tem pomenu, hrvatski trg. zakon ima glavna nastana, stari hrv. prevod ima v §-u 38 glavni podhvat, a slovenski glavni zavod. Morda bi bilo bolje, da se ta pojem tudi v izrazu razlikuje od prvotnega pomena, ki ga ima posao n. pr. v §-u 44 zakona. Ravnotako imata oba prevoda za »Geschäftsführung« vodjenje posala, a mislim da bi bilo bolje kratko poslovanje (§ 47). Prostemu človeku je morda v §-u 6 št. 4 in §-u 30 odstavek prvi in zadnji jasnejši stari prevod, nego novi. No, to so malenkosti, vobče je novi prevod točen in vzoren. Izmed tiskovnih pogreškov sta moteča: v §-u 51. kojoj trečem licu, mesto kojem trečem licu in v §-u 73 odst. 3. proti družinaru, mesto proti vieročniku. Razun teh sem opazil samo še v §-u 25 ponomočni mesto punomočni in v §-u 87 zbog nareda mesto nereda, kar je dosti malo ter si vsakdo lahko popravi sam.

Ako še pristavim, da je papir lep in tisek čist, povedal sem vse ter čestitajoč Hrvatom na uspelem delu, želim da Slovenci skoro dobimo enako, kar se nam za to leto obeta. Da se to obistini, gotovo pomore ravnokar opisana knjiga.

Dr. Volčič.

Razne vesti.

V Ljubljani, dne 15. marca 1911.

— (Dr. Ivan Geršak †). Dne 24. pr. m. je umrl v Ormožu gospod dr. Ivan Geršak, ki je bil malone 40 let notar na istem mestu. V svoji mladosti se je temeljito bavil s pravoznanstvom, osobito ker je mislil, da doseže eno izmed slovenskih docentur, ki so bile l. 1871 skoraj dovoljene